

Partij Voor De Dieren
Mw. M.J.G.P. Surminski
Brabantlaan 1
5216 TV 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Schriftelijke vragen betreffende het ganzenbeleid; terugbrengen van
ganzenschade naar doelniveau

Geachte mevrouw Surminski,

Bij brief van 24 november 2017, ingekomen op 24 november 2017, heeft u
namens de PvdD fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

- 1. Is het doel van het Brabants ganzenbeleid nu behaald? Zo ja, worden de
ontheffingen voor het doden van ganzen, zoals de ontheffing met het
quotum van 15.000 af te schieten Grauwe ganzen¹, daarmee ingetrokken
en voor hoe lang? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord: Nee. Het doel ten aanzien van ganzen is het zoeken naar een
evenwicht tussen behoud van een duurzame populatie en een acceptabel
schade- en veiligheidsniveau. Centraal hierbij staat de rust in de winter voor
trek ganzen en het reduceren van de schade veroorzaakt door de
zomerpopulatie stand ganzen. Hoewel de uitgekeerde schade door de grauwe
gans in de afgelopen 2 jaar inderdaad lager is dan het aan het referentiejaar
2005 gekoppelde bedrag van €36.000, is de werkelijke schade juist hoger. Dit
blijkt zowel uit de door BIJ12-faunafonds verstrekte gegevens m.b.t. de
uitgekeerde schadebedragen, als uit het overzicht van schademeldingen (zie
ook bijgaande notitie populatiebeheer ganzen Noord-Brabant). Voorts is het
beleid ook gericht op een duurzame broedpopulatie die in evenwicht is met het
schadeniveau.

Om als provincie te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen, is in de verleende
ontheffing het afschot gequoteerd. Op basis van een onderbouwd verzoek van
de FBE zal jaarlijks een quotum voor het betreffende jaar worden vastgesteld.

¹ Ontheffing 050343:

[https://www.faanabeheereenheid.nl/Portals/13/Ontheffingen/Ontheffing%20g
rauwe%20gans%20populatiebeheer%20260717.pdf](https://www.faanabeheereenheid.nl/Portals/13/Ontheffingen/Ontheffing%20g
rauwe%20gans%20populatiebeheer%20260717.pdf)

Datum

19 december 2017

Ons kenmerk

C2217963/4285802

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

M.H.M. (Martien) Mols

Telefoon

(073) 681 27 15

Email

mmols@brabant.nl

Bijlage(n)

1

2. Indien 'nee' op vraag 1:

- a. Hoe laag moet de getaxeerde schade zijn om de als doel gestelde schadeniveaus te evenaren?
- b. Hoe lang moet de getaxeerde schade onder het in vraag 2a gevraagde niveau zitten om het doel bereikt te hebben?
- c. Waarop is dit bedrag (a) en deze duur (b) gebaseerd? M.a.w., op basis waarvan wordt beoordeeld of de doelschadeniveaus zijn bereikt?

Datum

19 december 2017

Ons kenmerk

C2217963/4285802

Antwoord: Om deze vragen goed te kunnen beantwoorden is bijgaande notitie 'populatiebeheer ganzen Noord-Brabant' opgesteld. In deze notitie is uitgegaan van de schadecijfers van BIJ12/faunafonds. Ook voor de referentie jaren van grauwe gans en brandgans (2005 resp. 2011) zijn hierin de vergelijkbare cijfers opgenomen.

Omdat veel variabelen een rol spelen zijn harde criteria niet te geven.

Uitgangspunt is en blijft het schadeniveau van het referentiejaar, maar in de afweging dienen ook de populatieontwikkeling en de schademeldingen te worden meegewogen. Wij streven binnen deze kaders naar een langjarige trendmatige ontwikkeling en willen daarmee incidenten en ad hoc beleid/beheer voorkomen.

3. Welke diervriendelijke preventieve maatregelen zijn afgelopen zomer genomen ter voorkoming van schade door ganzen? Zaten hier ook bovenwettelijke maatregelen bij? Wat kunt u zeggen over de effectiviteit van de ingezette maatregelen?

Antwoord: Grondgebruikers zijn verplicht om minimaal 2 preventieve middelen in te zetten op schadegevoelige percelen willen zij aanspraak maken op een tegemoetkoming in de schade. De effectiviteit is beperkt waardoor verjaging met ondersteunend afschot noodzakelijk is.

Zoals in het Ganzengebiedsplan is aangegeven, bemest Staatsbosbeheer een aantal gebieden om er voor te zorgen dat er voldoende eiwit voor de ganzen beschikbaar is (o.a. bij St. Antoniegorzen en Buitengorzen). Brabants Landschap doet ditzelfde rond het Markiezaat. Voorts is ook nestbewerking toegepast bij nijlgans en Canadese gans.

Vanwege de invoering van de nieuwe Wet natuurbescherming en opstelling van een nieuw Faunabeheerplan, zijn de nieuwe ontheffingen pas begin juli 2017

verleend. Nestbehandeling van grauwe gans, kolgans en brandgans (laatste 2 soorten alleen in natuurterreinen t.b.v. kwetsbare flora- en fauna) is hiermee mogelijk gemaakt, maar kan dus pas in het voorjaar van 2018 worden toegepast.

Datum

19 december 2017

Ons kenmerk

C2217963/4285802

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Populatiebeheer ganzen Noord-Brabant

Grauwe gans

Beleid

In de beleidsregel natuurbescherming staat hierover het volgende;

De grootte van de (duurzame) broedpopulatie dient in evenwicht te zijn met een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. Als uitgangspunt wordt het schadeniveau 2005 aangehouden (ca. €36.000). Bij benadering was de populatieomvang ca. 7.500 exemplaren.

Omdat het aantal overzomerende grauwe ganzen de laatste jaren snel toeneemt en op dit moment circa 35.000 bedraagt (zomerganzentelling 2016), lijkt aanvullend op het schade gerelateerd beheer, ook reductie van de populatie noodzakelijk. Het terugdringen van de populatie tot het aantal van 7.500 is echter geen doel op zich. Vertrekpunt is wel dat het aantal overzomerende grauwe ganzen moet worden teruggebracht voordat tot een meer duurzaam populatiebeheer kan worden overgegaan.

Op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd Faunabeheerplan, kan voor de duur van één jaar een gequoteerde ontheffing op jachtveldniveau worden verleend voor reducerende maatregelen.

Uitvoering

Op basis van de aanvulling ganzen op het Faunabeheerplan 2011-2017 is op 12 oktober 2016 een ontheffing voor populatiebeheer verleend voor afschot in de periode tot 1 november 2016 en van 15 februari tot 1 juli 2017.

Op basis van het Faunabeheerplan 2017-2023 is door de FBE een ontheffing voor populatiebeheer grauwe gans aangevraagd met een gequoteerd afschot van 15.000 exemplaren (inclusief eerder afschot) in 2017. Met deze ontheffing wordt ook ontheffing verleend voor het behandelen van nesten in de periode van 1 maart t/m 31 mei.

Hoewel de uitgekeerde schadebedragen in 2015 en 2016 (in beide jaren ca. €34.000) beneden de € 36.000 liggen, is deze ontheffing op 4 juli 2017 verleend. De redenen hiervoor zijn de volgende.

1. De populatieontwikkeling laat al jaren een stijgende lijn zien (zie bijlage 1, tabel 1.) ondanks er, via de schadebestrijding, er jaarlijks ca. 7.000 ganzen worden afgeschoten;
2. Met ingang van het jaar 2015 is een behandelbedrag van €300 ingevoerd. Gelet op het eigen risico van €250 en de minimale uitbetaling tegemoetkoming van €50, betekent dit dat er sprake is van een 'drempel' van €600. Dit heeft een sterke daling van de uitgekeerde schade tot gevolg gehad;
3. De daadwerkelijk uitgekeerde schade (zie bijlage 1, tabel 2.) ligt feitelijk nog boven het niveau van 2005;
4. Uit de op 26-10-2017 van BIJ12-Faunafonds ontvangen 'Informatiememo provinciale fauna schademeldingen' blijkt dat er naast de getaxeerde schades ook veel 'kleinere' schades optreden. Een voorzichtige interpretatie van de 249 schademeldingen die in 2016 zijn gedaan, geeft een indicatief schadebedrag van circa €90.000 (exclusief de getaxeerde schade) (zie bijlage 1, tabel 2. en 3.);

Naast de ontheffing voor populatiebeheer gelden voor grauwe gans nog de volgende ontheffingen:

- Met ingang van 6 juli 2017 is een ontheffing verleend voor verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen in de winterperiode;
- Met ingang van 6 juli 2017 is een ontheffing verleend voor verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen in de zomerperiode;
- Met ingang van 17 juli 2017 is een ontheffing verleend voor verjaging met ondersteunend afschot tbv bescherming flora- en fauna.

Na afloop van iedere zomerperiode (1 november) evalueert de FBE het beheer en vraagt daarop gebaseerd voor 1 januari de ontheffing (het quotum) voor het volgende beheerjaar aan. Mede gelet op de nieuwe samenstelling van het FBE-bestuur, gaan wij hierbij uit van een goed afgewogen en onderbouwd voorstel.

Naast de ontwikkeling van de populatie en de 'harde' schadecijfers spelen hierbij ook andere factoren een rol. Immers, de optredende schade is mede afhankelijk van de gewassoort, de prijs van het gewas en het beleid. Zowel de invoering van het drempelbedrag als het besluit om in oktober optredende schade aan blijvend grasland niet meer te vergoeden, hebben geleid tot een sterke daling van de getaxeerde schade. De cijfers van de schademeldingen zijn hierbij een indicatie. Wel zal BIJ12-faunafonds m.i.v. zomer 2018 op deze meldingen een steekproef voor de validatie uitvoeren.

Gelet op het voorlopige schadecijfer 2017 (€63.929), is het aannemelijk dat de FBE ook voor 2018 met een voorstel tot gequoteerd afschot komt. Omdat in 2018 ook gestart kan worden met nestbehandeling, hoeft dit nieuwe schadecijfer niet meteen een hoger quotum te betekenen.

Brandgans

Beleid

In de beleidsregel natuurbescherming staat hierover het volgende;

De grootte van de (duurzame) broedpopulatie dient in evenwicht te zijn met een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. Als uitgangspunt voor de brandgans wordt het schadeniveau 2011 aangehouden (circa €6.000). Bij benadering was de populatieomvang ca. 4.000 exemplaren.

Op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd faunabeheerplan, kan ontheffing op jachtveldniveau worden verleend voor reducerende maatregelen.

Uitvoering

Er is door de FBE geen ontheffing gevraagd voor populatiebeheer brandgans (conform procedure grauwe gans). Dit zal pas aan de orde zijn op het moment dat de schadeontwikkeling hier aanleiding voor geeft. Wel gelden de volgende ontheffingen:

- Met ingang van 6 juli 2017 is een ontheffing verleend voor verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen in de zomerperiode.
- Met ingang van 17 juli 2017 is een ontheffing verleend voor verjaging met ondersteunend afschot tbv bescherming flora- en fauna.

De uitgekeerde schadebedragen in 2015 en 2016 liggen met €5.471 resp. €4.790 beneden de €6.000. Hoewel er daarnaast ook sprake is van schademeldingen (met in 2016 een indicatief schadebedrag van ca. €10.000) is, geeft de populatieontwikkeling echter geen reden tot ingrijpen.

BIJLAGE 1. Cijfers grauwe gans

Tel- en afschotcijfers

Jaar	Ganzentelling In juli (FBE)	Afschot (FBE)
2014	23.721	8.028
2015	30.593	6.823
2016	35.636	6.890
2017	34.011	9.766 (tot 1-12)

Tabel 1. Telgegevens en afschotcijfers grauwe gans Noord-Brabant (gegevens FBE)

Getaxeerde en uitgekeerde schade

Ten aanzien van de schadecijfers gaan er veel verschillende getallen rond. De FBE hanteert de periode 1 april t/m 31 maart en werkt dus met cijfers van beheerjaren. BIJ12-faunafonds hanteert een indeling die is ingegeven door de schadeproblematiek. Deze periode (beleidsjaar) loopt van 1 november t/m 31 oktober. Het richtbedrag van €36.000 (schadeniveau 2005) betrof de getaxeerde zomerschade (1 april t/m 30 september).

Beleidsjaar	Uitgekeerd bedrag	Aantal dossiers
2002	€ 32.011	46
2003	€ 86.531	100
2004	€ 39.997	79
2005	€ 33.082	88
2006	€ 74.741	170
2007	€ 142.067	202
2008	€ 52.135	145
2009	€ 140.858	241
2010	€ 111.717	231
2011	€ 123.169	244
2012	€ 165.134	294
2013	€ 72.625	118
2014	€ 79.714	95
2015	€ 33.839	34
2016	€ 34.206	24
2017	€ 63.929 (tot 5-11)	38

Tabel 2. Schadecijfers BIJ12-faunafonds (groen is referentiejaar)

Schademeldingen

Van BIJ12-Faunafonds is begin november ook een overzicht (zie tabel 3.) ontvangen van de schademeldingen 2014-2017 (t/m 23-10-2017). Omdat er in 2014 en 2015 minder gedetailleerd gemeld werd, en voor 2017 de gegevens nog niet compleet zijn, zijn voornamelijk alleen de gegevens van 2016 bruikbaar. In 2016 is sprake van 249 schademeldingen.

Geschat schadebedrag\jaar	2014	2015	2016	2017
Onbekend	169	164	60	34
Minder dan € 250,-	0	0	19	6
Tussen de € 250,- en € 600,-	0	1	70	33
Meer dan € 600,-	0	6	100	87
totaal	169	171	249	160

Tabel 3. Aantal schademeldingen ingedeeld per geschat schadebedrag en constateringsjaar

Hoewel de schattingen van het schadebedrag op dit moment nog niet zijn gevalideerd, geeft het wel een indicatie. Hieronder is in tabel 4., met behulp van een aantal voorzichtige aannames, een berekening uitgevoerd.

Geschat schadebedrag	Aantal dossiers	Minus dossiers tegemoetkoming	rekenbedrag	Totaal schade indicatie
Onbekend	60	n.v.t.	Aanname €250	€15.000
Minder dan € 250,-	19	n.v.t.	Gemiddeld €125	€2.375
Tussen de € 250,- en € 600,-	70	n.v.t.	Gemiddeld €425	€29.750
Meer dan € 600,-	100	-27 = 73	Minimaal €600	€43.800
Totaal	249	222		€90.925

Tabel 4. Indicatieve berekening schadebedrag op basis van meldingen 2016

BIJLAGE 2. Cijfers brandgans

Tel- en afschotcijfers

Jaar	Ganzentelling In juli (FBE)	Afschot (FBE)
2014	1511	334
2015	3268	456
2016	2646	397
2017	1948	

Tabel 1. Telgegevens en afschotcijfers grauwe gans Noord-Brabant (gegevens FBE)

Getaxeerde en uitgekeerde schade

Ten aanzien van de schadecijfers gaan er veel verschillende getallen rond. De FBE hanteert de periode 1 april t/m 31 maart en werkt dus met cijfers van beheerjaren. BIJ12-faunafonds hanteert een indeling die is ingegeven door de schadeproblematiek. Deze periode loopt van 1 november t/m 31 oktober. Het richtbedrag van €6.000 (schadeniveau 2011) betrof de getaxeerde zomerschade (1 april t/m 30 september).

Beleidsjaar	Uitgekeerd bedrag	Aantal dossiers
2002	€ 2.816	3
2003	€ 2.011	5
2004	€ 359	3
2005	€ 1.248	5
2006	€ 5.325	23
2007	€ 32.764	17
2008	€ 16.856	16
2009	€ 4.281	10
2010	€ 15.382	31
2011	€ 10.634	23
2012	€ 23.465	49
2013	€ 22.297	39
2014	€ 7.564	24
2015	€ 7.744	19
2016	€ 4.712	6
2017	€ 1.680 (tot 5-11)	4

Tabel 2. Schadecijfers BIJ12-faunafonds (groen is referentiejaar)

Schademeldingen

Van BIJ12-Faunafonds is begin november ook een overzicht (zie tabel 3.) ontvangen van de schademeldingen 2014-2017 (t/m 23-10-2017). Omdat er in 2014 en 2015 minder gedetailleerd gemeld werd, en voor 2017 de gegevens nog niet compleet zijn, zijn vooralsnog alleen de gegevens van 2016 bruikbaar. In 2016 is sprake van 32 schademeldingen.

Geschat schadebedrag\jaar	2014	2015	2016	2017
Onbekend	24	49	4	2
Minder dan € 250,-	0	0	4	2
Tussen de € 250,- en € 600,-	0	0	8	10
Meer dan € 600,-	0	0	16	21
totaal	24	49	32	35

Tabel 3. Aantal schademeldingen ingedeeld per geschat schadebedrag en constateringsjaar

Hoewel de schattingen van het schadebedrag op dit moment nog niet zijn gevalideerd, geeft het wel een indicatie. Hieronder is in tabel 4., met behulp van een aantal voorzichtige aannames, een berekening uitgevoerd.

Geschat schadebedrag	Aantal dossiers	Minus dossiers tegemoetkoming	rekenbedrag	Totaal schade indicatie
Onbekend	4	n.v.t.	Aanname €250	€1.000
Minder dan € 250,-	4	n.v.t.	Gemiddeld €125	€500
Tussen de € 250,- en € 600,-	8	n.v.t.	Gemiddeld €425	€3.400
Meer dan € 600,-	16	-8 = 8	Minimaal €600	€4.800
Totaal	32	24		€9.700

Tabel 4. Indicatieve berekening schadebedrag op basis van meldingen 2016